

Original Article

Providing a Model of a Test of the Causal Model of Sports Success Based on Temperament and Character Dimensions with the Mediating of the Resilience of Athletes

Amir Afshari¹ , Sahar Safarzadeh^{2*}

1. M.A. Student, Department of Clinical Psychology, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.
2. Assistant Professor, Department of Psychology, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

Received: 24/01/2024, **Revised:** 06/11/2024, **Accepted:** 24/11/2024

* Corresponding Author: Sahar Safarzadeh, E-mail: safarzadeh1152@yahoo.com

How to Cite: Afshari A., Safarzadeh S. (2025). 'Providing a Model of Sports Success Based on Temperament and Character Dimensions with the Mediating of the Resilience of Athletes. *Sport Psychology Studies*, 14(52), 153-168. In Persian.

Extended Abstract

Background and Purpose

To achieve success, athletes have to compete with their rivals on the sports field and surpass them by relying on skill and concentration (Román et al., 2018), therefore, the psychological state of athletes is one of the important factors and it affects the results of the competitions (Eskandarnejad & Majidi, 2023). Based on this, sports success in athletes is defined as a combination of technical, tactical, psychological, emotional, and physical abilities (strength, speed, etc.) (Brecht & Burnett, 2019). The research also shows that championship sports, like any other system, needs to formulate macro goals,

strategies, and operational plans so that while being aware of the direction of movement, it can avoid any rework, going astray and wasting its financial, human, physical and information resources. Avoid it (Elahi & Mozafari, 2018). Among the factors that can be investigated in this matter are the personality traits of the athletes. According to Cloninger's theory (1987), personality is made up of two related parts, including temperament and character. Temperament mainly includes the inherent and theoretical characteristics of personality, and character is a state of a person's personality that is formed as a result of interaction with the environment and education (Basharpoor et al., 2017).

Each of these character and temperament traits can lead to athletes' efforts and sports success by creating inherent or acquired conditions. Meanwhile, endurance and the level of stubbornness can strengthen this relationship by increasing the strength of the individual in trying and practicing for success.

Materials and Methods

The statistical population of the present study included all the athletes of the city of Ahvaz in 2023 and the sample of this study consisted of 254 people (62 women and 192 men) from the mentioned group, who were selected in a purposive method among the athletes present in 10 clubs were selected from sports clubs in Ahvaz city. The entry criteria also include age between 18 and 35 years, at least three years of continuous exercise in a sport, absence of psychological and physical diseases, no use of psychological drugs, and the exit criteria include unwillingness to cooperate in completing the questionnaires and Or the questionnaires were distorted. The measurement tools of the current research were the sports success scale (Mousavi & Vaazmousavi, 2015), the temperament and personality questionnaire (Cloninger et al., 1994), and the Resilience Scale (Connor & Davidson, 2003), all of which had acceptable validity and reliability. Their reliability was also examined and confirmed in the present research. To comply with research ethics, explanations regarding the purpose of

conducting the research, the use of the collected information, mentioning that the principle of confidentiality regarding personal information is observed and the results are used in general, before the questionnaires are administered to the subjects was given. In addition, the present article has a code (IR.IAU.AHVAZ.REC.1402.084) of ethics from the ethics committee in research of the Islamic Azad university, Ahvaz Branch. Also To analyze the data, path analysis method, and statistical software SPSS version 24 and Amos version 24 were used.

Findings

In this research, to evaluate the assumption of normality of univariate data distribution, skewness and skewness of variables were investigated. Since the value of skewness and elongation of the mentioned information was in the range of ± 2 , it can be said that the assumption of normality of multivariate data distribution among the data was valid. In the research analysis, in the research measurement model, 13 indicators have been considered to reflect 3 underlying structures (characteristics, secretarial characteristics, and sports success), and the appropriateness of the data was also examined. Except for the CFI fit index, other fit indices do not support the acceptable fit of the measurement model with the collected data. For this reason, the model was modified in three stages by

creating covariance between the errors of the indicators and finally, the fit indices were obtained, which showed that the measurement model has an acceptable fit with the collected data. Also, in the analysis, it was found that the total path coefficients between secretarial characteristics and sports success ($\beta=0.241$, $P=0.001$) on the one hand, and personality traits with sports success ($P=0.001$, $\beta=0.422$) β) on the other hand is positive and significant. The path coefficient between resilience and sports success ($P=0.001$, $\beta=0.528$) was positive and significant. Table 4 shows that the indirect path coefficient between personality dimension ($P=0.029$, $\beta=0.060$) and character dimension ($P=0.001$, $\beta=0.223$) with sports success is positive and significant. Therefore, it was concluded that among athletes, resilience positively and significantly mediates the effect of personality dimensions on sports success.

Conclusion

In sports fields, important and effective personality traits such as cooperation are highly noticeable by sports psychologists, because for various sports, especially team sports, it is necessary to strengthen unity and synergy between athletes, and it seems that teams with a Collaborative mentality achieve better results due to improved communication and common goals. Athletes who demonstrate self-direction take initiative in their training and

performance. In other dimensions of personality, research conducted by some researchers shows that self-directed athletes are more likely to set and achieve personal goals that contribute to their overall success. Resilience may create new approaches and continuity in the learning process by helping athletes overcome uncertainties related to winning in competitions and mediate the relationship between these characteristics and sports success. Therefore, people with desirable character and secretarial characteristics can have more endurance and tenacity in the sports fields and, as a result, achieve more sports success.

Keywords: Sports success, Temperament and Character Dimensions, Resilience, Athletes.

Ethical Considerations

All ethical concerns respected in this study. Ethical approval was obtained from the Research Ethics Committee in research of the Islamic Azad university, Ahvaz Branch (IR.IAU.AHVAZ.REC.1402.084).

Funding

This research did not receive any grant from funding

Authors' contributions

Authors equally contributed to preparing this article.

Conflict of interest

The authors declared no conflict of interest.

ارائه مدل موفقیت ورزشی براساس ابعاد سرشت و منش با میانجیگری تاب‌آوری در ورزشکاران

امیر افشاری^۱، سحر صفرزاده^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه روان‌شناسی بالینی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

۲. استادیار، گروه روان‌شناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۰۴، تاریخ اصلاح: ۱۴۰۳/۰۸/۱۶، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۰۴

* Corresponding Author: Sahar Safarzadeh, E-mail: safarzadeh1152@yahoo.com

How to Cite: Afshari A., Safarzadeh S. (2025). 'Providing a Model of Sports Success Based on Temperament and Character Dimensions with the Mediating of the Resilience of Athletes. *Sport Psychology Studies*, 14(52), 153-168. In Persian.

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر، ارائه مدل موفقیت ورزشی بر اساس ابعاد سرشت و منش با میانجی‌گری تاب‌آوری در ورزشکاران شهر اهواز بود.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر توصیفی از نوع معادلات ساختاری بوده است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه ورزشکاران شهر اهواز در سال ۱۴۰۲ بودند که از میان آنها ۲۵۴ نفر به‌صورت هدفمند به‌عنوان گروه نمونه از بین ورزشکاران حاضر در باشگاه‌های ورزشی شهر اهواز انتخاب شدند. ابزار اندازه‌گیری پژوهش حاضر مقیاس موفقیت ورزشی (موسوی و واعظ موسوی، ۲۰۱۵)، پرسشنامه سرشت و منش (کلونینجر و همکاران، ۱۹۹۳) و مقیاس تاب‌آوری (کانور و دیویدسون، ۲۰۰۳) بودند. داده‌های به‌دست‌آمده با روش تحلیل معادلات ساختاری و نرم‌افزار AMOS-24 تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد کلیه شاخص‌های برازندگی حاصل از تحلیل از برازش قابل‌قبول برخوردار بودند. ضریب مسیر کل بین بعد سرشت شخصیت و بعد منش شخصیت و تاب‌آوری با موفقیت ورزشی مثبت و معنادار است و ضریب مسیر غیرمستقیم بین بعد سرشت شخصیت و بعد منش شخصیت با موفقیت ورزشی مثبت و معنادار است.

نتیجه‌گیری: نتایج نقش تاب‌آوری را در رابطه علی بین ابعاد شخصیتی سرشت و منشی با موفقیت ورزشی ورزشکاران مورد تایید قرار می‌دهد و بیانگر توجه هرچه بیشتر به عوامل ایجادکننده تاب‌آوری در ورزشکاران و نقش اساسی آن در تسهیل موفقیت‌های ورزشی در مبادین ورزشی می‌باشد.

کلید واژه‌ها: موفقیت ورزشی، ابعاد سرشت و منش، تاب‌آوری، ورزشکاران.

مقدمه

ورزشکاران برای کسب موفقیت ناگزیرند در میدان ورزشی با حریفان خود رقابت کنند و با تکیه بر قدرت مهارت و تمرکز، از آنان پیشی بگیرند (رومانا^۱ و همکاران، ۲۰۱۸). از این رو وضعیت روان‌شناختی ورزشکاران از عوامل مهم و تاثیر گذار بر نتایج مسابقات تلقی می‌شود (اسکندر نژاد و مجیدی، ۲۰۲۳). در کل موفقیت ورزشی در ورزشکاران را حاصل ترکیبی از توانایی‌های فنی تکنیکی و تاکتیکی، روانی، هیجانی و جسمانی (قدرت، سرعت و غیره) تعریف می‌کنند (براتیچ و برینت^۲، ۲۰۱۹). در کل اثر ورزش و موفقیت ورزشی همواره در سطح جامعه مهم می‌باشد و استورم و جاکوبسن^۳ (۲۰۲۴) نیز در پژوهشی نشان داد موفقیت ورزشی ورزشکاران بر کل جامعه اثر مثبت گذاشته و عاملی برای پرورش سلامتی می‌باشد. تحقیقات نیز مشخص می‌کند، ورزش قهرمانی مانند هر نظام دیگری نیازمند تدوین اهداف کلان، راهکارها و برنامه‌های عملیاتی است تا ضمن آگاهی از مسیر حرکت برای ورزشکاران، بتواند از هرگونه دوباره کاری، بیراهه رفتن و هدر شدن منابع مالی، انسانی، فیزیکی و اطلاعاتی، اجتناب ورزد (الهی و مظفری^۴، ۲۰۱۸). از جمله عواملی که می‌تواند در این مهم بررسی شود ویژگیهای شخصیتی سرشتی و منشی ورزشکاران است.

طبق نظریه کلونینجر^۵ (۱۹۸۷) شخصیت از دو بخش مرتبط به هم شامل سرشت و منشی تشکیل شده است که سرشت در واقع به نوع رفتار فرد اطلاق می‌شود که بیشتر شامل خصوصیات ذاتی و نظری شخصیت و شامل چهار مولفه ی نوجویی، پشتکار، همکاری و پاداش وابستگی است و منشی حالتی از شخصیت فرد است که در اثر تعامل با محیط و آموزش در فرد شکل می‌گیرد و دارای ابعاد خود راهبردی، خود فرآوری و همکاری می‌باشد (بشرپور و همکاران، ۲۰۱۷). در واقع سرشت الگوی پاسخ دهی هیجانی ارثی است که اساس اکتساب صفات رفتار خودکار است و با منشی مرتبط بوده و در سالهای اولیه زندگی قابل مشاهده است و در طول زندگی پایدار می‌ماند (موریرا^۶ و همکاران، ۲۰۲۱، کاسیبجت^۷ و همکاران، ۲۰۲۱). صفرزاده^۸ (۲۰۱۰)

نیز دریافت ویژگیهای شخصیتی احساس خوداثربخشی در ورزشکاران بیشتر از غیرورزشکاران است و نجفی و همکاران (۲۰۲۱) طی پژوهشی نشان دادند میانگین نمرات ویژگیهای شخصیتی سرشت و منشی در دانشجویان ورزشکار بیشتر از دانشجویان دیگر است.

از سوی دیگر عاملی که می‌تواند بر شرایط رقابتی و فعالیت‌های ورزشی ورزشکاران مؤثر باشد و از حالات ایشان اثر بگیرد میزان سرسختی^۹ و تاب‌آوری^{۱۰} است (نیتو^{۱۱} و همکاران، ۲۰۲۳). تاب‌آوری در فعالیت‌های حرفه‌ای، یک ضرورت زنده برای درک روش‌های یادگیری مهارتی است که فرد در آن از استراتژی‌های عملیاتی برای شکست دادن مشکلات و حفظ رفاه خود استفاده می‌کند (گریئر^{۱۲} و همکاران، ۲۰۲۱). بر این اساس تاب‌آوری یک مفهوم زنده و چندبعدی است که در آن روابط فردی و منابع مرتبط می‌تواند توسعه یابد (بلتمن و منسفیلد^{۱۳}، ۲۰۱۸، گو^{۱۴}، ۲۰۱۸). در همین راستا ماهاتو و تاندر^{۱۵} (۲۰۲۴) در پژوهش بر بازیکنان زن کریکت نشان دادند بین سن، تاب‌آوری و موفقیت ورزشی این گروه رابطه وجود دارد. دن‌هارتیک^{۱۶} و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی نشان دادند، تاب‌آوری به‌عنوان یک فرآیند پویا برای بازگشت به عملکرد طبیعی پس از عوامل استرس‌زا در ورزش، مفهوم‌سازی می‌شود. مقدسی^{۱۷} و همکاران (۲۰۲۲) نیز در پژوهشی گزارش داد "تاب‌آوری در ورزش" توانسته به طرز صحیحی در جایگاه مقوله مرکزی قرار گیرد و تعداد ۳۰ مقوله بنیادی مانند عوامل قابلیت انطباق، عوامل محیطی و ماهیتی و یادگیری و پیامدهای ورزشی در تبیین الگوی این مؤلفه مؤثر واقع شوند.

مک‌ماناما اوبرین^{۱۸} و همکاران (۲۰۲۱) نیز در پژوهش خود نشان داد با درک چگونگی تقویت استراتژی‌های تاب‌آوری در ورزشکاران زن، می‌توان عملکرد ورزشی و لذت را افزایش داد، همچنین مهارت‌های زندگی ارزشمندی را تقویت کرد که رشد شخصیتی را تسهیل می‌کند و اسپویکل^{۱۹} و همکاران (۲۰۲۴) نیز نشان دادند سواد و تاب‌آوری با ارتقای سلامت روان و عملکرد ورزشی ورزشکاران مرد رابطه دارد. همچنین گونزالز هرناندز^{۲۰} و همکاران (۲۰۲۰) در مطالعه ای گزارش

11 . Nieto
12 . Greenier
13 . Beltman & Mansfield
14 . Gu
15 . Mahato & Thander
16 . Den Hartigh
17 . Moghadasi
18 . McManama O'Brien
19 . Schweickle
20 . González-Hernández

1 . Román
2 . Brecht & Burnett
3 . Storm & Jakobsen
4 . Elahi & Mozafari
5 . Cloninger
6 . Moreira
7 . Kocyigit
8 . Safarzadeh
9 . Toughness
10 . Resilience

در تکمیل پرسشنامه ها و یا مخدوش بودن پرسشنامه ها بود. به منظور رعایت اخلاق پژوهشی، توضیحاتی در خصوص هدف انجام پژوهش، کاربرد اطلاعات جمع‌آوری شده، ذکر این مطلب که اصل رازداری در مورد اطلاعات شخصی رعایت می‌شود و نتایج به صورت کلی استفاده می‌گردد، قبل از اجرای پرسشنامه‌ها به آزمودنی‌ها داده شد. در ضمن مقاله حاضر دارای کد اخلاق از کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز به شماره IR.IAU.AHVAVZ.REC.1402.084 نیز می‌باشد.

ابزار و شیوه گردآوری داده‌ها

مقیاس موفقیت ورزشی: این مقیاس توسط موسوی و واعظ موسوی در سال ۲۰۱۵ طراحی و هنجاریابی کردند. این پرسشنامه مشتمل بر ۲۹ سوال است که مولفه‌های اجرای روان، توجه، تکنیک، حساسیت به خطا، تعهد و پیشرفت را می‌سنجد و بصورت لیکرت ۶ گزینه‌ای از (کاملاً مخالفم: ۱ تا کاملاً موافقم: ۶) نمره‌گذاری شده و بیشترین نمره آن ۱۷۴ و کمترین نمره ۲۹ می‌باشد. موسوی و واعظ موسوی (۲۰۱۵) برای بررسی پایایی این پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ استفاده کردند و ضریب آلفای کرونباخ را برای مولفه اجرای روان ۸۹٪، توجه ۸۸٪، تکنیک ۸۹٪، حساسیت به خطا ۸۸٪، تعهد ۸۹٪، پیشرفت ۸۹٪ و ضریب آلفای کل پرسشنامه را ۸۹٪ برآورده نمودند. همچنین در پژوهش آنها، روایی محتوایی این پرسشنامه توسط صاحب‌نظران رشته تربیت بدنی تایید شد و روایی سازه‌ای نیز وجود شش عامل مذکور را تایید کردند. پایایی نمره کل این مقیاس در تحقیق حاضر به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۴ محاسبه شده است.

پرسشنامه سرشت و منش کلونینجر: این پرسشنامه توسط کلونینجر^۳ در سال ۱۹۹۴ طراحی گردید شامل ۱۲۵ گویه است که به صورت بله (۱) و خیر (۰) پاسخ داده می‌شود و مناسب افراد ۱۵ سال و بزرگتر می‌باشد. این پرسشنامه به ارزیابی ۷ عامل شخصیتی نوجویی، اجتناب از آسیب، وابستگی به پاداش، پشتکار، خودراهبری، همکاری و خودفراروی می‌پردازد. نمرات ۰ تا ۱۶/۷ بسیار پایین، نمرات ۱۶/۷ تا ۳۳ پایین، ۳۳ تا ۶۷ تا ۸۳/۳ بالا، ۸۴ تا ۱۰۰ بسیار بالا است. نمرات در محدوده ۱ بسیار بالا و بسیار پایین خصوصیات هیجانی و منشی قوی تر و با ثبات تری نسبت به نمرات بالا و پایین دارند. آلونسو^۴ و همکاران (۲۰۰۸) ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه بالای ۰/۶۸ بدست آورد و ضرایب همسانی درونی این پرسشنامه را در مقیاس‌های هفت گانه

دادند تجربه ورزشی با تاب‌آوری رابطه مثبت و با اضطراب رابطه منفی دارد. سلطانی و همکاران (۲۰۲۰) نیز در پژوهشی دریافت ویژگی‌های شخصیتی و تاب‌آوری بر موفقیت ورزشی با میانجی‌گری ذهن آگاهی اثر دارد و این مدل برازنده داده‌ها بود. باسپینار^۱ و همکاران (۲۰۱۶) که به مقایسه ابعاد سرشت و منشی ورزشکاران و دانشجویان کم‌تحرك پرداخته بودند، گزارش دادند در بعد سرشت و منشی، میانگین نمرات وابستگی پاداش و دلبستگی ورزشکاران در گروه نمونه به طور معنی‌داری کمتر از گروه دانشجویان کم‌تحرك بود. در تحقیقی محمدی بزرگر و همکاران (۲۰۱۶) نشان دادند که بین درک موفقیت ورزشی با منش ورزشی رابطه معنا داری وجود دارد. لزیسنسکا^۲ و همکاران (۲۰۱۷) نیز در پژوهش خود گزارش دادند ابعاد شخصیتی سرشت و منش به عنوان عامل تعدیل‌کننده حساسیت درد در ورزشکاران ورزش رزمی می‌باشد.

با توجه به شرایط زندگی ورزشکاران و حضور ایشان در میادین استرس رقابتی و در عین حال تلاش ایشان برای موفقیت در میادین ورزشی، بررسی عواملی که می‌تواند بر موفقیت ایشان در رقابت‌ها مؤثر باشد امری ضروری است. بر این اساس در تحقیق حاضر تلاش شد که به عواملی که می‌تواند منجر به موفقیت ورزشی گردد پرداخته شود و با تأکید بر مطالب فوق هدف پژوهش حاضر ارائه مدل موفقیت ورزشی براساس ابعاد سرشت و منش با میانجی‌گری تاب‌آوری در ورزشکاران می‌باشد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و برحسب شیوه گردآوری داده‌ها، توصیفی-پیمایشی از نوع معادلات ساختاری است که به صورت میدانی انجام شد.

شرکت‌کنندگان

شرکت‌کنندگان پژوهش حاضر، شامل کلیه ورزشکاران شهر اهواز در سال ۱۴۰۲ بودند و نمونه این پژوهش نیز مشتمل بر ۲۵۴ نفر از گروه مذکور بود که به روش هدفمند از بین ورزشکاران حاضر در ۱۰ باشگاه، از باشگاه‌های ورزشی شهر اهواز انتخاب شدند. ملاک‌های ورود نیز شامل سن بین ۱۸ الی ۳۵ سال، حداقل ۳ سال ورزش مستمر در یک رشته ورزشی، عدم وجود بیماری‌های روان‌شناختی و جسمانی، عدم استفاده از داروهای روان‌شناختی و ملاک‌های خروج نیز عدم تمایل به همکاری

3. Cloninger

4. Alonso

1. Baspinar

2. Leżnicka

در پژوهش حاضر ۲۵۴ ورزشکار با میانگین و انحراف استاندارد سنی ۲۶/۱۲ و ۵/۰۳ سال شرکت کردند. در بین شرکت کنندگان ۶۳ نفر (۲۴/۴۱٪) مجرد و ۹۱ نفر (۳۵/۸٪) متاهل بودند. ۶۲ نفر (۲۴/۴۱٪) از شرکت کنندگان زن و ۱۹۲ نفر (۷۵/۵۹٪) مرد بودند. میزان تحصیلات ۵۱ نفر (۲۰/۱٪) از شرکت کنندگان دیپلم و زیر دیپلم، ۱۸ نفر (۷/۱٪) فوق دیپلم، ۱۵۹ نفر (۶۲/۴۶٪) لیسانس و ۲۶ نفر (۱۰/۲٪) فوق لیسانس و بالاتر بود. رشته ورزشی ۳۹ نفر (۱۵/۴٪) از شرکت کنندگان جودو، ۳۱ نفر (۱۲/۱۲٪) تکواندو، ۶۷ نفر (۲۶/۴٪) کشتی، ۷۲ نفر (۲۸/۳٪) پرورش اندام، ۲۴ نفر (۹/۴٪) بوکس و ۲۱ نفر (۸/۳٪) وشو بود. در نهایت ۱۰۲ نفر (۴۰/۲٪) از شرکت کنندگان بین ۳ تا ۵ سال، ۱۱۹ نفر (۴۶/۸٪) ۶ تا ۱۰ سال و ۳۳ نفر (۱۳٪) بیشتر از ۱۰ سال سابقه فعالیت ورزشی داشتند.

جدول ۱ ضرایب همبستگی بین متغیرها را نشان می دهد که بر اساس آن جهت همبستگی بین متغیرها منطبق بر انتظار و همسو با تئوری های حوزه پژوهش بود. در این پژوهش به منظور ارزیابی مفروضه نرمال بودن توزیع داده های تک متغیری، کشیدگی و چولگی متغیرها مورد بررسی قرار گرفت. همچنان که نتایج جدول ۱ نشان می دهد، مقادیر کشیدگی و چولگی همه متغیرها در محدوده ± 2 قرار داشت. این یافته بیانگر آن است که مفروضه نرمال بودن توزیع داده های تک متغیری در بین داده ها برقرار بود. مفروضه همخطی بودن به کمک عامل تورم واریانس و ضریب تحمل مورد بررسی قرار گرفت (جدول ۱). با توجه به این که مقادیر ضریب تحمل متغیرهای پیش بین بزرگتر از ۰/۱ و مقادیر عامل تورم واریانس هر یک از آنها کوچکتر از ۱۰ بود، بنابراین می توان گفت مفروضه همخطی بودن نیز در بین داده ها برقرار بود. در نهایت برقراری / عدم برقراری مفروضه نرمال بودن توزیع چند متغیری، از تحلیل اطلاعات مربوط به «فاصله مهلنوبایس ارزیابی شد. مقادیر چولگی و کشیدگی اطلاعات مربوط به فاصله مهلنوبایس به ترتیب برابر با ۰/۹۳ و ۱/۱۹ به دست آمد. از آنجا که ارزش چولگی و کشیدگی اطلاعات مزبور در محدوده ± 2 قرار داشت، براین اساس می توان گفت مفروضه نرمال بودن توزیع داده های چند متغیری در بین داده ها برقرار بود. بر این اساس مدل مفهومی مورد تحلیل بصورت ذیل می باشد (شکل ۱)؛

در دامنه ای از ۰/۵۵ تا ۰/۸۰ و ضرایب اعتبار بازآزمایی آن را در دامنه ای از ۰/۶۱ تا ۰/۹۶ گزارش کرده اند. در ایران در پژوهش دادفر و همکاران (۲۰۰۸) بررسی پایایی پرسشنامه به کمک آلفای کرونباخ و بازآزمایی، تایید روایی آن با بهره گیری از تحلیل عاملی چرخش پرومکس، همبستگی درونی مقیاس ها و همبستگی سن با مقیاس ها باروش پیرسون و مقایسه نمره های پرسشنامه بین دو جنس و نیز مقایسه بین فرهنگی با آزمون تی مستقل انجام شد. دامنه ضریب آلفا از ۰/۴۴ برای مقیاس پشتکار تا ۰/۸۱ برای مقیاس خودفرآوری به دست آمد. در پژوهش حاضر نیز میانگین ضریب های آلفا کرونباخ به دست آمده برای ویژگی های سرشتی ۰/۶۸ و میانگین ضریب های آلفای کرونباخ برای ویژگی های منشی ۰/۷۴ بود.

مقیاس تاب آوری کانر-دیویدسون (CD-RISC)^۱: این

مقیاس ۲۵ سوال دارد و توسط کونور و دیویدسون در سال ۲۰۰۳ طراحی شد. طیف پاسخگویی آن از نوع لیکرت ۵ درجه ای (کاملاً غلط = تا کاملاً درست = ۴) بوده است و حداکثر نمره ۱۰۰ و حداقل نمره ۰ می باشد و در حال حاضر فقط نمره ی کلی تاب آوری برای هدف های پژوهشی معتبر محسوب می شود (کانور و دیویدسون، ۲۰۰۳). در ایران این مقیاس توسط محمدی (۲۰۰۵) هنجاریابی شده است و برای سنجش اعتبار این مقیاس همبستگی هر سوال با نمره کل سوالات محاسبه شده است. محاسبه همبستگی هر نمره کل نشان داد که بجز ضرایب بین ۰/۴۱ تا ۰/۶۴ بودند و پایایی این مقیاس را از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ گزارش داد. در مطالعه بیژنی و همکاران (۲۰۲۳) نیز پایایی مقیاس تاب آوری به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۳ محاسبه شد. پایایی این مقیاس در تحقیق حاضر به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ محاسبه شده است.

روش پردازش داده ها

به منظور تحلیل داده ها از روش تحلیل مسیر و نرم افزارهای آماری اس.پی.اس.اس نسخه ۲۴ و ایموس نسخه ۲۴ استفاده شد. تمام ارزیابی ها در سطح معنی داری $P \leq 0/05$ انجام شد.

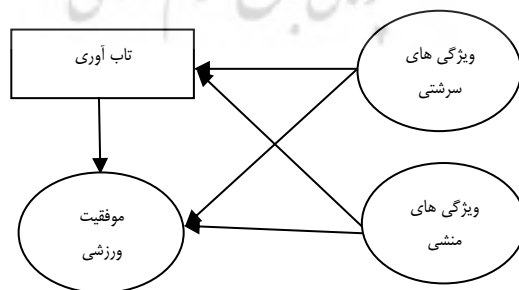
یافته ها

^۱ Connor-Davidson Resilience Scale

جدول ۱: میانگین، انحراف استاندارد، ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرهای تحقیق	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
ویژگی های سرشتی	-													
۱. نوجویی														
۲. آسیب	۰/۶۶**													
پرهیزی														
۳. پاداش	۰/۷۴**	۰/۶۲**												
وابستگی														
۴. پشتکار	۰/۵۸**	۰/۵۱**	۰/۵۹**											
۵. همکاری	۰/۵۶**	۰/۴۸**	۰/۳۳**	۰/۴۰**										
ویژگی های منشی														
۶. خود	۰/۵۲**	۰/۳۲**	۰/۲۴**	۰/۴۵**	۰/۷۱**									
راهبردی														
۷. خود	۰/۴۳**	۰/۳۱**	۰/۲۷**	۰/۴۱**	۰/۵۷**	۰/۶۹**								
فراروی														
۸. تاب آوری	۰/۳۱**	۰/۲۱**	۰/۳۴**	۰/۲۵**	۰/۲۹**	۰/۳۳**	۰/۲۸**							
موفقیت ورزشی														
۹. اجرای روانی	۰/۳۹**	۰/۲۴**	۰/۲۰**	۰/۲۳**	۰/۳۲**	۰/۲۰**	۰/۳۱**	۰/۳۴**						
۱۰. توجه	۰/۳۴**	۰/۳۷**	۰/۲۶**	۰/۱۱	۰/۰۸	۰/۲۶**	۰/۱۲	۰/۳۹**	۰/۶۰**					
۱۱. تکنیک	۰/۳۳**	۰/۱۹**	۰/۱۵*	۰/۲۱**	۰/۲۷**	۰/۲۱**	۰/۱۷**	۰/۵۲**	۰/۶۴**	۰/۷۱**				
۱۲. حساسیت به خطا	۰/۴۲**	۰/۱۷**	۰/۱۰	۰/۱۸**	۰/۱۶**	۰/۲۹**	۰/۱۳*	۰/۴۶**	۰/۴۳**	۰/۴۹**	۰/۴۵**			
۱۳. تعهد	۰/۳۸**	۰/۱۲	۰/۱۴*	۰/۲۰**	۰/۱۹**	۰/۰۷	۰/۳۵**	۰/۵۱**	۰/۵۷**	۰/۵۶**	۰/۶۳**	۰/۶۲**		
۱۴. پیشرفت	۰/۲۳**	۰/۲۰**	۰/۱۸**	۰/۲۴**	۰/۱۷**	۰/۲۲**	۰/۲۶**	۰/۳۹**	۰/۴۵**	۰/۴۳**	۰/۶۵**	۰/۶۳**	۰/۶۱**	
میانگین	۱۲/۸۵	۱۳/۲۵	۸/۶۷	۲/۷۰	۱۶/۱۳	۱۳/۱۰	۷/۵۳	۵۱/۰۵	۲۲/۲۵	۲۱/۱۹	۱۷/۶۴	۲۰/۰۶	۲۱/۷۷	۲۲/۹۰
انحراف استاندارد	۴/۰۸	۴/۵۶	۳/۱۴	۱/۴۱	۵/۸۳	۳/۱۷	۲/۶۹	۱۱/۶۱	۵/۵۶	۶/۱۰	۴/۱۶	۵/۳۸	۵/۱۵	۵/۲۱
چولگی	-۱/۰۷	-۱/۰۴	-۰/۷۶	-۰/۵۴	-۰/۵۲	-۰/۲۹	-۰/۰۹	۰/۹۱	۰/۴۱	۰/۳۰	۰/۵۴	-۰/۰۲	۰/۱۳	-۰/۱۵
کشیدگی	-۰/۲۹	-۰/۴۵	-۰/۸۰	-۰/۳۹	-۱/۳۱	-۰/۶۳	-۰/۹۲	۰/۵۶	-۱/۰۶	-۰/۹۴	-۰/۷۷	-۰/۵۸	-۰/۷۲	-۰/۷۳
ضریب تحمل ^۱	۰/۲۵	۰/۴۵	۰/۲۷	۰/۴۶	۰/۵۱	۰/۴۱	۰/۳۶	۰/۶۷	-	-	-	-	-	-
عامل تورم واریانس ^۲	۳/۹۹	۲/۲۰	۳/۷۲	۲/۱۶	۱/۹۵	۲/۴۴	۲/۷۶	۱/۵۰	-	-	-	-	-	-

۰/۰۱ > P* و ۰/۰۵ > P**

شکل ۱. مدل پیشنهادی پژوهش

1. Tolerance

2. variance inflation factor

تحلیل مدل

الف) مدل اندازه گیری: در مدل اندازه‌گیری پژوهش ۱۳ نشانگر برای انعکاس ۳ ساختار مکنون در نظر گرفته شده است. با توجه به شکل ۲ چنین فرض شده بود که متغیر مکنون ویژگی‌های منشی شخصیت بوسیله نشانگرهای همکاری، خودراهبردی و خودفراروی، متغیر مکنون ویژگی‌های سرشتی به وسیله نشانگرهای نوجویی، آسیب‌پرهیزی، پاداش و وابستگی و پشتکار و متغیر مکنون موفقیت ورزشی به وسیله نشانگرهای اجرای روانی، توجه، تکنیک، حساسیت به خطا، تعهد و پیشرفت سنجیده می‌شود. چگونگی برازش مدل اندازه‌گیری با استفاده از تحلیل عاملی تاییدی، نرم افزار AMOS ۲۴،۰ و برآورد بیشینه احتمال (ML) ارزیابی شد. جدول ۲ شاخص‌های برازندگی مدل اندازه‌گیری را نشان می‌دهد.

جدول ۳: شاخص‌های برازش مدل ساختاری

مدل ساختاری	شاخص‌های برازندگی
۱۷۰/۱۹	مجذور کای
۶۹	درجه آزادی مدل
۲/۴۷	χ^2/df
۰/۹۱۳	GFI
۰/۱۸۶۷	AGFI
۰/۹۶۱	CFI
۰/۰۷۶	RMSEA

جدول ۲: شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری

شاخص‌های برازندگی	مدل اولیه	مدل اصلاح شده	نقطه برش ^۱
مجذور کای	۲۲۳/۹۰	۱۵۱/۶۱	-
درجه آزادی مدل	۶۲	۵۹	-
χ^2/Df ^۲	۳/۶۱	۲/۵۷	کمتر از ۳
GFI ^۳	۰/۱۸۶۷	۰/۹۱۵	۰/۹۰ >
AGFI ^۴	۰/۱۸۰۶	۰/۱۸۶۹	۰/۱۸۵۰ >
CFI ^۵	۰/۹۳۴	۰/۹۶۲	۰/۹۰ >
RMSEA ^۶	۰/۱۰۲	۰/۰۷۹	۰/۰۸ <

جدول ۳ نشان می‌دهد که شاخص‌های برازندگی حاصل از تحلیل از برازش قابل قبول مدل ساختاری با داده‌های گراوری شده حمایت می‌کنند. جدول ۴ ضرایب مسیر در مدل ساختاری را نشان می‌دهد.

جدول ۴: ضرایب مسیر کل و مستقیم بین متغیرهای پژوهش در مدل ساختاری

جدول ۲ نشان می‌دهد که به استثنای شاخص برازندگی CFI دیگر شاخص‌های برازندگی از برازش قابل قبول مدل اندازه‌گیری با داده‌های گراوری شده حمایت نمی‌کنند. به همین دلیل مدل در سه مرحله با ایجاد کوواریانس بین خطاهای نشانگرها اصلاح و در نهایت شاخص‌های برازندگی حاصل شد که نشان داد مدل اندازه‌گیری با داده‌های

^۱. نقاط برش براساس دیدگاه کلاين (۲۰۱۶)

^۴. Adjusted Goodness Fit Index

^۵. Comparative Fit Index

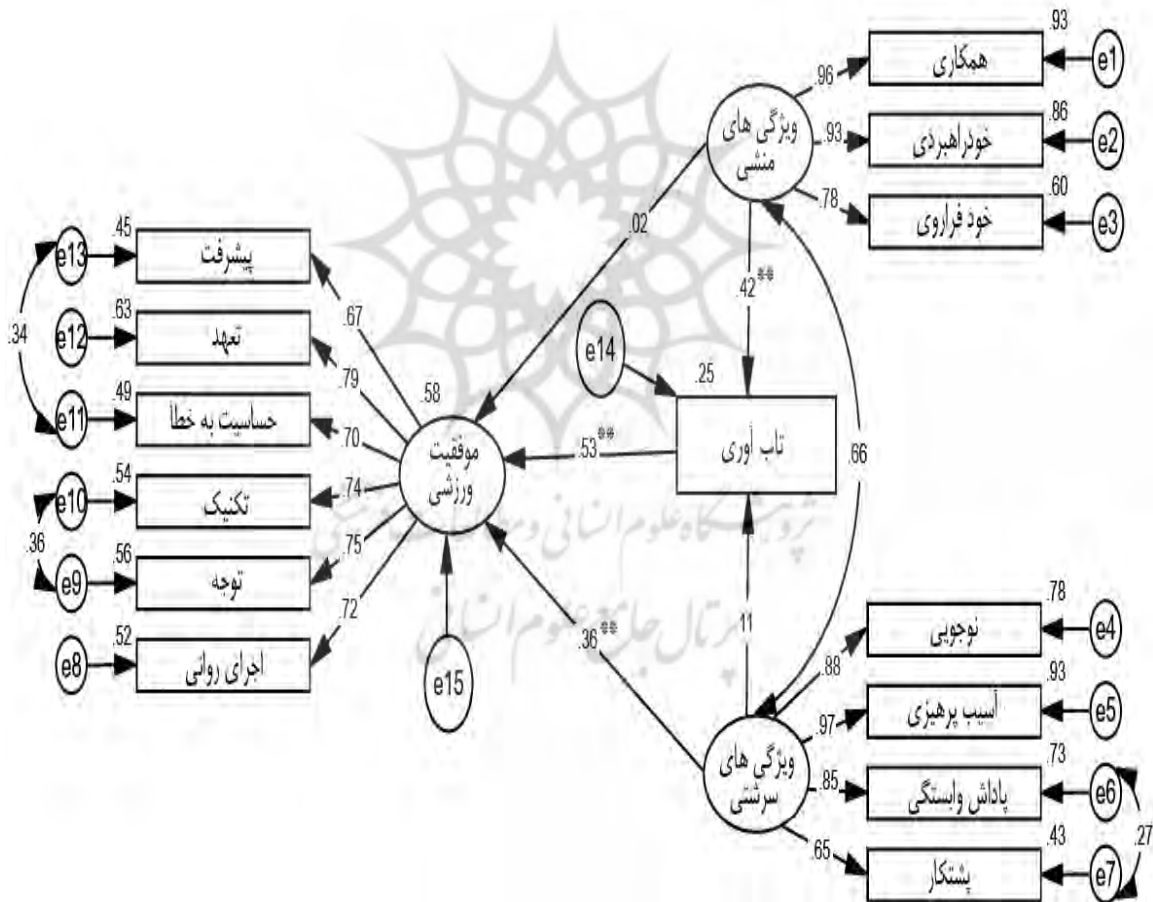
^۶. Root Mean Square Error of Approximation

^۲. normed chi-square

^۳. Goodness Fit Index

جدول ۴ نشان می دهد که ضرایب مسیر کل بین ویژگی های منشی و موفقیت ورزشی ($\beta=0/241, P=0/001$) از یک سو و ویژگی های سرشتی شخصیت با موفقیت ورزشی ($\beta=0/422, P=0/001$) از سوی دیگر مثبت و معنادار است. ضریب مسیر بین تاب آوری و موفقیت ورزشی ($\beta=0/528, P=0/001$) مثبت و معنادار بود. جدول ۴ نشان می دهد که ضریب مسیر غیرمستقیم بین بعد سرشت شخصیت ($\beta=0/060, P=0/029$) و بعد منش شخصیت ($\beta=0/223, P=0/001$) با موفقیت ورزشی مثبت و معنادار است. براین اساس چنین نتیجه گیری شد که در بین ورزشکاران تاب آوری به صورت مثبت و معنادار اثر ابعاد سرشت و منش شخصیت بر موفقیت ورزشی را میانجیگری می کند. در ادامه شکل ۲ پارامترهای استاندارد در مدل ساختاری را نشان می دهد.

ضرایب مسیر	b	S.E	β	p
ویژگی های منشی ← تاب آوری	۱/۰۵۵	۰/۱۸۶	۰/۴۲۲	۰/۰۰۱
ویژگی های سرشتی ← تاب آوری	۰/۳۴۷	۰/۱۹۷	۰/۱۱۳	۰/۰۸۵
ویژگی های منشی ← موفقیت ورزشی	۰/۱۰۳	۰/۰۵۳	۰/۰۱۸	۰/۷۸۳
ویژگی های سرشتی ← موفقیت ورزشی	۰/۳۱۹	۰/۰۷۶	۰/۳۶۲	۰/۰۰۱
تاب آوری ← موفقیت ورزشی	۰/۱۵۱	۰/۰۲۰	۰/۵۲۸	۰/۰۰۱
ویژگی های منشی ← موفقیت ورزشی	۰/۱۵۹	۰/۰۳۶	۰/۲۲۳	۰/۰۰۱
ویژگی های سرشتی ← موفقیت ورزشی	۰/۰۵۲	۰/۰۲۴	۰/۰۶۰	۰/۰۲۹
ویژگی های منشی ← موفقیت ورزشی	۰/۱۷۳	۰/۰۵۷	۰/۲۴۱	۰/۰۰۱
ویژگی های سرشتی ← موفقیت ورزشی	۰/۳۶۹	۰/۰۷۹	۰/۴۲۲	۰/۰۰۱

شکل ۲: پارامترهای استاندارد در مدل ساختاری پژوهش

۱. در این پژوهش به منظور برآورد خطای استاندارد مسیرهای غیر مستقیم از روش برآورد بوت استراب با حجم نمونه ۲۰۰۰ استفاده شد.

شکل فوق نشان می دهد که مجموع مجذور همبستگی های چندگانه (R^2) برای متغیر موفقیت ورزشی برابر با ۵/۸ بود. این موضوع بیانگر آن است که ابعاد سرشت و منش شخصیت و تاب آوری در مجموع ۵۸ درصد از واریانس موفقیت ورزشی را در ورزشکاران را تبیین می کند.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر، ارائه مدل موفقیت ورزشی بر اساس ویژگی های سرشت و منش با میانجی گری تاب آوری ورزشکاران شهر اهواز بود. یافته ها نشان دادند کلیه شاخص های برازندگی حاصل از تحلیل، از برازش قابل قبول برخوردار بودند همچنین ضریب مسیر کل بین بعد سرشت شخصیت با موفقیت ورزشی مثبت و معنادار بود و ضریب مسیر غیر مستقیم بین بعد سرشت شخصیت با میانجی گری تاب آوری با موفقیت ورزشی مثبت و معنادار بود. یافته حاضر با پژوهش های دن هارتیک و همکاران (۲۰۲۲)، مقدسی و همکاران (۲۰۲۲)، نجفی و همکاران (۲۰۲۱)، سلطانی و همکاران (۲۰۲۰)، محمدی برزگر و همکاران (۲۰۱۶) همسو می باشند. در تبیین یافته حاضر باید توجه کرد که ویژگی های سرشتی شخصیت که شامل نوجویی، آسیب پذیر، پاداش وابستگی و پشتکار هستند از عوامل تعیین کننده روند فعالیت ورزشی ورزشکاران حرفه ای می توانند تلقی شوند. در کل ورزشکارانی که تفکر نوآورانه از خود نشان می دهند، احتمالاً استراتژی های جدیدی را توسعه می دهند، مزیت رقابتی خود را افزایش می دهند و به موفقیت کلی کمک می کنند بر این اساس نوجویی برای ورزشکاران ضروری است تا با پویایی بازی در حال تغییر سازگار شوند. همچنین ویژگی منشی آسیب پرهیزی با توانایی ورزشکار در ارزیابی و مدیریت موثر خطرات

مرتبط است. مطالعات اسمیت^۱ و همکاران (۲۰۱۹) نشان می دهد که ورزشکارانی که سطح بالایی از آسیب پرهیز دارند، تمایل دارند در طول مسابقات تصمیمات بهتری بگیرند و احتمال آسیب و شکست را کاهش دهند. ویژگی منشی دنبال کردن پاداش، نیز به عنوان یک انگیزه قوی برای ورزشکاران عمل می کند. ورزشکارانی که با پاداش هایی مانند شناخت و موفقیت برانگیخته می شوند، فداکاری و تلاش بیشتری از خود نشان می دهند که منجر به بهبود عملکرد می شود. ورزشکارانی که اهمیت وابستگی را در یک بافت تیمی درک می کنند، تمایل دارند به پویایی تیم کمک کنند. در نتیجه، تأثیر مثبت عوامل روان شناختی منشی شامل نوجویی، آسیب پرهیزی، پاداش وابستگی و پشتکار بر موفقیت ورزشی مشهود است. ورزشکارانی که این ویژگی ها را دارند و آن ها را پرورش می دهند، احتمالاً چالش ها را پشت سر می گذارند، به پویایی تیم کمک می کنند و در ورزش مربوطه خود به موفقیت پایدار دست می یابند. در این راستا یانگ^۲ و همکاران (۲۰۲۴) نیز گزارش داد بین ویژگی های شخصی وظیفه شناسی و برون گرایی با عملکرد ورزشی رابطه وجود دارد. از سوی دیگر تاب آوری با تسریع و تسهیل تأثیر این ویژگی های سرشتی و منشی بر توانایی ورزشکار برای بازیابی و حفظ سطوح عملکرد مطلوب علی رغم شکست ها، به عنوان یک واسطه عمل می کند. از سوی دیگر جنبه های خلاقانه و خود-بهبود سرشت و منش می تواند بر گشودگی ورزشکار نسبت به استراتژی های جدید و تعهد به رشد شخصی تأثیر بگذارد (فلچر^۳ و سرکار، ۲۰۱۲). تاب آوری ممکن است با کمک به ورزشکاران برای عبور از عدم قطعیت های مرتبط با پیروزی در رقابت ها، رویکردهای جدید و تداوم در فرآیند

1. Smith

2. Yang

3. Fletcher

افزایی بین ورزشکاران ضروری است و به نظر می‌رسد همواره تیم‌هایی با ذهنیت مشارکتی به دلیل بهبود ارتباطات و اهداف مشترک به نتایج بهتری دست می‌یابند و در پی آن ورزشکارانی که خودراهبری نشان می‌دهند، در تمرینات و عملکرد خود ابتکار عمل می‌کنند. ورزشکاران خودراهبر بدلیل تلاش بیشتر نسبت به دیگر ورزشکاران، به احتمال بیشتری برای تعیین و دستیابی به اهداف شخصی علاقه دارند، و این نکته به موفقیت کلی آنها کمک می‌کند. سرمایه‌گذاری روی ویژگی سرشتی خودفرآوری برای ورزشکارانی که هدفشان موفقیت بلندمدت است، حیاتی است. کاراندرسون و ویلسون^۳ (۲۰۲۱) تأکید می‌کند که ورزشکارانی که بر بهبود مستمر و افزایش مهارت تمرکز می‌کنند، معمولاً توانایی استقامت طولانی و موفقیت دارند. در این میان تاب‌آوری، که به‌عنوان توانایی بازپس‌گیری از ناملایمات تعریف می‌شود، به‌عنوان یک میانجی در این زمینه عمل می‌کند و بر نحوه واکنش ورزشکاران به چالش‌ها و شکست‌ها تأثیر می‌گذارد و در نهایت بر موفقیت کلی ورزشی آنها تأثیر می‌گذارد. پابر و گنچار^۴ (۲۰۲۴) در پژوهشی گزارش دادند تاب‌آوری به‌عنوان یکی از شاخص‌ترین ویژگی‌های ارتقای تربیت و عملکرد جسمانی ورزشکاران نوجوان است. تفاوت‌های فردی در ویژگی‌های منشی می‌تواند واکنش ورزشکار را به استرس و ناملایمات شکل دهد. به‌عنوان مثال، سطوح بالای پشتکار و همکاری ممکن است به پاسخ مثبت و سازگارتر هنگام مواجهه با چالش‌ها کمک کند، در حالی که سطوح بالای آسیب‌پرهیزی ممکن است منجر به تصمیم‌گیری محتاطانه برای جلوگیری از آسیب احتمالی شود (گوچپاردی^۵ و همکاران، ۲۰۱۵). فقیه و المالکی^۵ (۲۰۲۴) نیز در پژوهشی گزارش دادند وجود ویژگی

یادگیری در ذهن ایشان ایجاد نماید و رابطه بین این ویژگی‌ها و موفقیت ورزشی را میانجیگری کند. از این رو افرادی با ویژگی‌های سرشتی مطلوب می‌توانند تاب‌آوری و سرسختی بیشتری در میداین ورزشی داشته و به تبع آن نیز به موفقیت‌های ورزشی بیشتری دست یابند. در این راستا زانگ^۱ و همکاران (۲۰۲۴) نشان دادند بین کیفیت تاب‌آوری و عملکرد ورزشی و قهرمانی رابطه وجود دارد و تاب‌آوری عملکرد ورزشی را ارتقاء می‌بخشد و بونت (۲۰۲۴) نیز بین ویژگی سرسختی ذهنی با عملکرد اخلاقی ورزشی دانشجویان ورزشکار در دانشگاه رابطه دارد.

همچنین یافته‌ها مشخص کرد ضریب مسیرکل بین بعد منش شخصیت با موفقیت ورزشی مثبت و معنادار بود و ضریب مسیر غیرمستقیم بین بعد منش شخصیت با میانجی‌گری تاب‌آوری با موفقیت ورزشی مثبت و معنادار بود. یافته حاضر با پژوهش‌های دن‌هارتیک و همکاران (۲۰۲۲)، گونزالزهرناندز و همکاران (۲۰۲۰)، باسپینار و همکاران (۲۰۱۶) و لزیسنسکا و همکاران (۲۰۱۷) همسو می‌باشند. در تبیین این یافته می‌توان بیان کرد تأثیر ویژگی‌های شخصیتی منشی بر موفقیت ورزشی ورزشکاران، تأثیر متقابل پیچیده‌ای از ابعاد مختلف، از جمله همکاری، خودراهبری و خودفرآوری، دارد. هر یک از این ویژگی‌های سرشتی به‌طور منحصر به فردی به مشخصات روان‌شناختی ورزشکار کمک می‌کند و بر رویکرد آن‌ها به تمرین، رقابت و عملکرد کلی تأثیر می‌گذارد. در میداین ورزشی ویژگی‌های شخصیتی منشی مهم و مؤثر مانند همکاری به میزان زیادی قابل توجه روان‌شناسان ورزشی هستند زیرا برای ورزش‌های مختلف مخصوصاً ورزش‌های تیمی، تقویت وحدت و هم

4. Gucciardi

5. Faqih & Al-Maliki

1. Zhang

2. Anderson & Wilson

3. Bayer & Gonchar

تحقیق حاضر نیز با محدودیت هایی مواجه بود که از جمله آنها می توان به انجام تحقیق در گروه ورزشکاران شهر اهواز بدون تفکیک جنسیتی ورزشکاران اشاره کرد که از این رو در تعمیم نتایج به گروه ورزشکاران شهرهای دیگر و یا ورزشکاران زن و مرد بصورت جداگانه باید احتیاط صورت گیرد. همچنین در پژوهش حاضر از پرسشنامه ها جهت جمع آوری داده ها استفاده شد که بر این اساس امکان سوگیری آزمودنی ها در پاسخ به سوالات وجود دارد. از این رو پیشنهاد می شود تحقیق حاضر در گروه ورزشکاران شهرهای دیگر نیز اجرا شود و همچنین پیشنهاد می شود موضوع حاضر در گروه دختران و پسران ورزشکار بصورت جداگانه اجرا و نتایج با یکدیگر مقایسه شود و در پژوهش های آتی در کنار پرسشنامه از روش مصاحبه نیز استفاده شود که امکان جهت گیری در پاسخ دهی کاهش یابد.

تقدیر و تشکر: از تمام شرکت کنندگان که ما را در انجام این پژوهش یاری کردند، سپاسگزاریم.

های سرسختی ذهنی (مانند انرژی مثبت و کنترل جهت و تلاش) با انگیزه پیشرفت و موفقیت ورزشکاران ورزش های انفرادی و تیمی رابطه دارد. درک تأثیر ویژگی های سرشتی و منشی شخصیت بر موفقیت ورزشی، مربیان، روان شناسان ورزشی و ورزشکاران را قادر می سازد تا آموزش ها و استراتژی های حمایتی را تنظیم کنند و این امکان را برای شناسایی نقاط قوت فردی و زمینه های بالقوه برای بهبود فراهم می نماید و رویکردی شخصی تر و مؤثرتر برای رشد ورزشکاران را تقویت می کند. با تاب آوری بیشتر که در اثر این ویژگیها در بین ورزشکاران حاصل می شود عواملی مانند تلاش برای موفقیت، عدم ترس از شکست و سرسختی روان شناختی که همه عوامل مهمی در پیروزی میدان ورزشی است در ورزشکاران نمایان شده و در پی آن موفقیت ورزشی به میزان مطلوبی دیده می شود.

References

1. Alonso, P., Menchon, J. M., Jimenez; S., Segalas, J., Mataix – clos, D., Jaurrieta, N., etal. (2008). Personality dimensions in obsessive - compulsive disorder, Relation to clinical variables. *Psychiatry Res*, 157(1-3), 159 - 168. [10.1016/j.psychres.2006.06.003](https://doi.org/10.1016/j.psychres.2006.06.003)
2. Anderson, A., & Wilson, B. (2021). Self-Development and Longevity in Sports Careers. *Sports Science Quarterly*, 28(4), 210-225. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2021.1982479>
3. Basharpour, S., Etarod, N., & Eini, S. (2017). Temperament and Character Dimensions and depression: the mediating role of cognitive emotion regulation. *Thoughts*

- and Behavior in Clinical Psychology*, 12(43), 27-36. In Persian
4. Baspinar, S. G., Akin, E., Ceylan, V., Tasmektepligil, Y., & Kose, S. (2016). Temperament and character dimensions of personality in sedentary college students and athletes. *International Journal of Academic Research*, 8(5), 35-41. <https://doi.org/10.7813/2075-4124.2016/8-5/B.6>
 5. Bayer, E., & Gonchar, O. (2024). Formation of resilience, ecocentric worldview, conscious citizenship for the purpose of physical improvement and patriotic education of teenage athletes. In *BIO Web of Conferences* (Vol. 84, p. 04035). EDP

Sciences.

<https://doi.org/10.1051/bioconf/20248404035>

6. Beltman, S., & Mansfield, C. (2018). Resilience in education: an introduction, in Resilience in Education: Concepts, Contexts and Connections, eds M. Wosnitza, F. Peixoto, S. Beltman, and C. Mansfield (New York, NY: Springer), 3–9.

https://doi.org/10.1007/978-3-319-76690-4_1

7. Bennett, M. (2024). It's a thin line: Mental health and mental toughness within the context of Hughes and Coakley's Sport Ethic Model. *Sport Social Work Journal*, 67-76.

8. Bizhani, M., Kouhpayeh, S. A., Parviniannasab, A. M., Bazrafshan, M., & Dehghani, A. (2023). The mediating role of hope in relations between spiritual well-being and resilience among adolescents with beta thalassemia major: a structural equation modeling approach. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, 11(3), 35-45. In Persian

9. Brecht, A. A., & Burnett, D. D. (2019). Advising student-athletes for success: Predicting the academic success and persistence of collegiate student-athletes. *NACADA Journal*, 39(1), 49-59. <https://doi.org/10.12930/NACADA-17-044>

10. Carver, C. S., & White, T. L. (1994). Behavioral inhibition, behavioral activation, and affective responses to impending reward and punishment: The BIS/BAS Scales. *Journal of personality and social psychology*, 67(2), 319-333. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.67.2.319>

11. Cloninger, C. R. (1987). A systematic method for clinical description and classification of personality variants. *Archives of General Psychiatry*, 44(4), 573-88. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.1987.01800180093014>

12. Cloninger, c. R. (1994). Brain networks underlying personality development. In B, J, Carroll & J,E, Brett (Eds). *Psychopathology and the brain*. New York Raven press, 183-200. [10.1017/pen.2020.5](https://doi.org/10.1017/pen.2020.5)

13. Connor, K. M., Davidson, J. R. T. (2003). Development of a new resilience scale: the Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC). *Depress Anxiety*, 18(2), 76–82. [10.1002/da.10113](https://doi.org/10.1002/da.10113)

14. Dadfar, M., Yazdan Dost, R., & Dadfar, F. (2008). Examining the personality patterns of patients suffering from sexual identity disorder. *Scientific Journal of Forensic Medicine*; 15(2), 96-99. In Persian

15. Den Hartigh, R. J., Meerhoff, L. R. A., Van Yperen, N. W., Neumann, N. D., Brauers, J. J., Frencken, W. G., ... & Brink, M. S. (2022). Resilience in sports: a multidisciplinary, dynamic, and personalized perspective. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 1-23. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2022.2039749>

16. Elahi, A., Mozafari, A. (2018). *The comprehensive system of championship sports development of the Islamic Republic of Iran*. Tehran: Institute of Physical Education and Sports Sciences, Ministry of Science, Research and Technology. In Persian

17. Eskandarnejad, M., & Majidi, M. (2023). The Role of 9 Cognitive Emotional Regulation Strategies in Predicting Archers Sporting Success. *Mind, Movement and Behavior*, 2(2), 1-14. [10.22034/MMBJ.2023.50096.1011](https://doi.org/10.22034/MMBJ.2023.50096.1011)

18. Faqih, M. B. Y., & Al-Maliki, A. B. D. (2024). The Relationship Between Mental Toughness and Achievement Motivation For Athletes of Individual and Team

- Sports. *JOURNAL OF SPORT SCIENCES*, 16(59). DOI: <https://www.iasj.net/iasj/article/307641>
19. Fletcher, D., & Sarkar, M. (2012). A grounded theory of psychological resilience in Olympic champions. *Psychology of Sport and Exercise*, 13(5), 669-678. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2012.04.007>
20. González-Hernández, J., Gomariz-Gea, M., Valero-Valenzuela, A., & Gómez-López, M. (2020). Resilient resources in youth athletes and their relationship with anxiety in different team sports. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(15), 5569. [10.3390/ijerph17155569](https://doi.org/10.3390/ijerph17155569)
21. Greenier, V., Derakhshan, A., and Fathi, J. (2021). Emotion regulation and psychological well-being in teacher work engagement: a case of British and Iranian English language teachers. *System* 97:102446. <https://doi.org/10.1016/j.system.2020.102446>
22. Gu, Q. (2018). Conceptualizing teacher resilience: a social ecological approach to understanding teachers' professional worlds, in *Resilience in Education: Concepts, Contexts and Connections*, eds M. Wosnitza, F. Peixoto, S. Beltman, and C. F. Mansfield (New York, NY: Springer), 13–33. [10.1007/978-3-319-76690-4_2](https://doi.org/10.1007/978-3-319-76690-4_2)
23. Gucciardi, D.F., & et al. (2015). Toward an understanding of mental toughness in Australian football. *Journal of Applied Sport Psychology*, 27(2), 127-137. <https://doi.org/10.1080/10413200801998556>
24. Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling*, edition 4, Guilford press, New York & London.
25. Kocyigit, S., Guzel, H. S., Acikel, B., & Cetinkaya, M. (2021). Comparison of smartphone addiction level, temperament and character and parental attitudes of adolescents with and without attention deficit hyperactivity disorder. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 19(4), 1372-1384. <https://doi.org/10.1007/s11469-021-00494-2>
26. Leźnicka, K., Starkowska, A., Tomczak, M., Cięszczyk, P., Białecka, M., Ligocka, M., ... & Pawlak, M. (2017). Temperament as a modulating factor of pain sensitivity in combat sport athletes. *Physiology & behavior*, 180, 131-136. [10.1016/j.physbeh.2017.08.018](https://doi.org/10.1016/j.physbeh.2017.08.018)
27. Mahato, M. A. K., & Thander, A. (2024). Age and Resilience Dynamics in University Women Cricketers': Implications for Cricketing Performance. [10.25215/1201.197](https://doi.org/10.25215/1201.197)
28. McManama O'Brien, K. H., Rowan, M., Willoughby, K., Griffith, K., & Christino, M. A. (2021). Psychological resilience in young female athletes. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(16), 8668. [10.3390/ijerph18168668](https://doi.org/10.3390/ijerph18168668)
29. Moghadasi, M. R., Ezadi, B., Shabani Moghadam, K. (2022). Modeling resilience in sport. *Sport Psychology Studies*, 10(38), 233-252. <https://doi.org/10.22089/spsyj.2021.10582.2181>
30. Mohammadi Barzegar, M. J., Azghari, F., Azad, B., & Khodayari, A. (2016). *A research titled investigating the relationship between the understanding of sports success and the sports behavior of*

sportsmen in the sports field. The second national conference of the Scientific Association of Sports Management of Iran, Tehran. In Persian

31. Mohammadi, M. (2005). *Factors Affecting Resilience in People at risk of substance abuse*. PhD dissertation: unpublished, University Rehabilitation Sciences. <https://www.sid.ir/paper/120410/en>

32. Moreira, P. A., Inman, R. A., Rosa, I., Cloninger, K., Duarte, A., & Robert Cloninger, C. (2021). The psychobiological model of personality and its association with student approaches to learning: Integrating temperament and character. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 65(4), 693-709. [10.1080/00313831.2020.1739137](https://doi.org/10.1080/00313831.2020.1739137)

33. Mousavi, S. A., & Vaazmousavi, S. M. K. (2015). Introducing sports success. *Journal of Motor Behavior*, 19, 123-142. In Persian

34. Najafi, M., Sohrabi, F., & Shamsipour Dehkordi, P. (2021). *Comparison of personality traits (nature and character) of student athletes and non-athletes*. 9th National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Studies, Tehran. <https://civica.com/doc/1239688>

35. Román, P. Á. L., Pinillos, F. G., & Robles, J. L. (2018). Early sport dropout: High performance in early years in young athletes is not related with later success. *Retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación*, 1(33), 210-212. <https://doi.org/10.47197/retos.v0i33.58225>

36. Schweickle, M. J., Graupensperger, S., Liddelow, C., Sutcliffe, J. T., Swann, C., &

Vella, S. A. (2024). Potential moderators and mediators of intervention effects in a sport-based mental health literacy and resilience program for adolescent men. *Journal of applied sport psychology*, 36(1), 119-138. <https://doi.org/10.1080/10413200.2023.2208632>

37. Soltani, N., Ghiamirad, A., & Dana, A. (2020). Relationship between Personality Traits, Resiliency and Sport Success by Mediating Mindfulness. *Journal of Modern Psychological Researches*, 14(55), 99-120. [20.1001.1.27173852.1398.14.55.5.2](https://doi.org/10.1001.1.27173852.1398.14.55.5.2)

38. Storm, R. K., & Jakobsen, T. G. (2024). Does international elite sporting success or hosting major events affect self-rated health? An examination of potential positive externalities related to international sporting tournaments. *Managing Sport and Leisure*, 29(2), 187-204. <https://doi.org/10.1080/23750472.2021.2004914>

39. Yang, J. H., Yang, H. J., Choi, C., & Bum, C. H. (2024). Relationship between Athletes' Big Five Model of Personality and Athletic Performance: MetaAnalysis. *Behavioral Sciences*, 14(1), 71. <https://www.mdpi.com/2076-328X/14/1/71>

40. Zhang, S., Wang, L., He, Y., & Liu, J. D. (2024). The divergent effects of resilience qualities and resilience support in predicting pre-competition anxiety and championship performance. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 95(1), 101-109. <https://doi.org/10.1080/02701367.2022.2156446>